

СТАНОВИЩЕ

на проф. д-мн Георги Атанасов Тотков

относно дисертационен труд за присъждане на образователната и научна степен **'доктор' на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“** в област на висше образование 4.0. *Природни науки, математика и информатика* професионално направление 4.6. *Информатика и компютърни науки*, научна специалност 01.01.12. *Информатика*

Автор на дисертационния труд: *Марияна Цветанова Райкова*

Тема на дисертационния труд: *Моделиране и създаване на тестови системи*

Марияна Соколова (Райкова) е завършила спец. *Информатика* (магистър) в Пловдивския университет „П. Хилендарски“ с успех отличен (6.00). Още като студентка във втори курс, М. Райкова се включи в изследванията, провеждани в областта на е-обучението в кат. „Компютърна информатика“, и по-специално в проектирането и създаването на компютърни тестови системи. От този период датират и първите ѝ публикации, участия в научни конференции и международни проекти.

В качеството си на научен ръководител на М. Райкова (вкл. на защитените от нея, с отлични оценки, дипломни работи за получаване на бакалавърска и магистърска степен по *Информатика*) и едновременно с това, по силата на съответния Правилник и член на научно жури, който трябва да формулира своето отношение към обсъждания дисертационен труд, съм в особена ситуация.

Ето защо, ще оставя на компетентните членове на научното жури да се произнесат по актуалността на дисертационната тематика, поставените цели и задачи, пълнотата на литературната справка, целесъобразността на избраната методика на изследване, получените резултати и приноси на докторантката, качеството на автореферата, и др. Няма да правя и стандартния преглед и оценка на дисертационния труд по глави.

Ще се спра само на **4 (четири) момента**, свързани с проведеното дисертационно изследване.

На **първо място**, с настоящата защита приключва **8-годишен ползотворен изследователски период** в областта на електронното тестване (е-тестване). Тази продължителност се определя не от липсата на резултати или преориентиране на тематиката, а от редкия (за днешно време) случай на задълбочена и упорита работа за постигане на поставените цели. Наистина, резултати на дисертационното изследване са представени в 14 (четиринадесет) публикации (4 от тях с 14 цитирания от 9 чуждестранни и 5 български автори) и на 13 (тринадесет) научни конференции (с три награди на международни конференции). При това, всички те са в областта на е-тестването – от формализиране и моделиране на електронния тест (на базата на класическия), до проектиране и реализация на софтуерни системи за е-тестване.

На **второ място**, бих отбелязал последователността на проведеното изследване в посока на **създаване и предоставяне на потребителите на възможно най-общ механизъм и средства за е-тестване**. Последното може да се проследи по резултати, получени в дисертационното изследване – от тестовия модул на системата за е-обучение *PeU 2.0*, предоставящ 37 различни типа тестови единици (абсолютен рекорд в света на е-обучението), до идеята за ползване на т. нар. ‘акумулативни тестови единици’, разкриваща ново поле за изследвания, свързано с адаптивните тестови системи.

На **трето място**, дисертационното изследване е **многогранно и обхватно** – от анализ на класическия тест, до опит за изграждане на теория на електронния тест; от проектиране и реализация на авторска тестова система, до съществено обогатяване на функционалните възможности за е-тестване в популярна система за е-обучение *Moodle*.

На **четвърто място**, характерна черта на получените научни резултати е, че те получават **реализация и потвърждение в редица международни и национални научни проекти, и в практиката на е-обучението**. Пример за последното са създадените и експериментирани във времето сложни софтуерни системи за е-тестване *PeU 2.0* и *BEST*.

Личният принос на Марияна Райкова в проведеното дисертационно изследване и за получаване на съответните научни, научно-приложни и приложни резултати, не могат да се подлагат на съмнение.

Познавам М. Соколова (Райкова) още от студентската скамейка. Още тогава, приятно впечатление ми направиха нейното съзнателно и активно участие в учебния процес и амбиция за постигане на високи резултати в обучението. Отначало като преподавател, а по-късно и като научен ръководител на М. Соколова, винаги високо съм ценил и уважавал нейното трудолюбие и несъмнени професионални качества. Тук е моментът да отбележа нейния вкус и интерес към провеждане на научни изследвания и проявеното завидно постоянство при постигане на поставените дисертационни цели, вкл. с преодоляване на пречки от субективен и обективен характер.

Представените документи към процедурата, дисертационният труд и автореферат, отговарят на изискванията на ЗРАСРБ, Правилника за неговото прилагане и Правилника за развитие на академичния състав на ПУ „П.Хилендарски“.

Качеството на дисертационния труд и автореферат, постигнатите резултати и приноси, и тяхното широко популяризиране, ми дават основание да изразя **положително становище** относно присъждането на образователната и научна степен ‘доктор’ на ПУ „П. Хилендарски“ на Марияна Цветанова Райкова.

В **заключение, убедено** предлагам на уважаемото научно жури **да присъди образователната и научна степен ‘доктор’ на Марияна Цветанова Райкова** в област на висше образование *4.0. Природни науки, математика и информатика*, професионално направление *4.6. Информатика и компютърни науки*, спец. *01.01.12. Информатика*.

20.06.2011 г.

Член на научно жури:

(проф. дмн Г. Тотков)